P7_TA(2014)0012

Účinné inspekce práce jako strategie na zlepšení pracovních podmínek v Evropě

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. ledna 2014 o účinných inspekcích práce jako strategii na zlepšení pracovních podmínek v Evropě (2013/2112(INI))

(2016/C 482/05)

Evropský parlament,

— s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na preambuli a články 3 a 6 této smlouvy,

— s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 a 168 této smlouvy,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na články 1, 3, 27, 31, 32 a 33,

— s ohledem na Evropskou sociální chartu ze dne 3. května 1996, a zejména na část I a článek 3 části II této charty,

— s ohledem na základní normy Mezinárodní organizace práce týkající se práce a na úmluvy a doporučení této organizace týkající se správy služeb zaměstnanosti a inspekce práce (úmluvy č. 81 a 129), které jsou mezinárodní referenční hodnotou při zajišťování, že jsou uplatňována právní ustanovení o pracovních podmínkách a ochraně pracovníků,

— s ohledem na Úmluvu č. 143 (z roku 1975) a dodatková ustanovení Mezinárodní organizace práce o migrujících pracovnících, které stanoví přijetí všech potřebných a přiměřených opatření k potlačení utajovaného pohybu osob migrujících za prací a nezákonného zaměstnávání migrantů; rovněž s ohledem na ustanovení týkající se uplatňování správních, občanskoprávních a trestních sankcí za nezákonné zaměstnávání migrujících pracovníků,

— s ohledem na agendu důstojné práce Mezinárodní organizace práce,

— s ohledem na úmluvy a doporučení Mezinárodní organizace práce týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1338/2008 ze dne 16. prosince 2008 o statistice Společenství v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ([1]),

— s ohledem na směrnici Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (rámcová směrnice) ([2]) a na jednotlivé směrnice, které ji dále upřesňují,

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby ([3]),

— s ohledem na usnesení Rady a zástupců členských států přijaté na zasedání Rady dne 22. dubna 1999 o kodexu chování pro lepší spolupráci mezi orgány členských států v souvislosti s bojem proti nadnárodním podvodům v oblasti dávek sociálního zabezpečení a příspěvků na sociální zabezpečení a proti nehlášené práci a v souvislosti s nadnárodním poskytováním pracovníků ([4]),

— s ohledem na směrnici Rady 1999/85/ES ze dne 22. října 1999, kterou se mění směrnice 77/388/EHS, pokud jde o možnost pokusného uplatnění snížené sazby DPH na služby s vysokým podílem lidské práce ([5]),

([1]) Úř. věst. L 354, 31.12.2008, s. 70.
([2]) Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1.
([3]) Úř. věst. L 299, 18.11.2003, s. 9.
([4]) Úř. věst. C 125, 6.5.1999, s. 1.
([5]) Úř. věst. L 277, 28.10.1999, s. 34.

Úterý, 14. ledna 2014

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ([1]),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. října 2007 nazvané „Zintenzivnění boje proti nehlášené práci“ (COM(2007) 0628),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. října 2007 o výsledku veřejné konzultace o zelené knize Komise s názvem „Modernizace pracovního práva, jejímž cílem je řešit výzvy 21. století“ (COM(2007)0627),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2010 nazvané „Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ (COM(2010)2020) a na jeho hlavní cíl, jímž je zvýšit míru zaměstnanosti v Evropské unii do konce tohoto desetiletí na 75 %,

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2011 o přezkumu evropské strategie pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2007–2012 v polovině období ([2]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 9. října 2008 o zintenzivnění boje proti nehlášené práci ([3]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2007 o podpoře slušné práce pro všechny ([4]),

— s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. července 2007 o modernizaci pracovního práva, jejímž cílem je řešit výzvy 21. století ([5]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 26. října 2006 o provádění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků ([6]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 26. března 2009 o sociální odpovědnosti subdodavatelských podniků v rámci výrobních řetězců ([7]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2013 o pracovních podmínkách a zdravotních a bezpečnostních normách s ohledem na nedávné požáry v továrnách a na zřícení budovy v Bangladéši ([8]),

— s ohledem na integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost (2008–2010) (COM(2007)0803),

— s ohledem na doporučení Rady ze dne 22. prosince 1995 o harmonizaci prostředků boje proti nelegálnímu přistěhovalectví a nelegálnímu zaměstnávání ([9]),

— s ohledem na doporučení Rady ze dne 27. září 1996 o boji proti nelegálnímu zaměstnávání státních příslušníků třetích zemí ([10]),

— s ohledem na zprávu Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound) o boji proti nehlášené práci v Evropské unii,

— s ohledem na zvláštní zprávu Eurobarometru o nehlášené práci,

— s ohledem na studii ICENUW o uskutečňování spolupráce v rámci evropské sítě proti nehlášené práci (2010),

([1]) Úř. věst. L 168, 30.6.2009, s. 24.
([2]) Úř. věst. C 168 E, 14.6.2013, s. 102.
([3]) Úř. věst. C 9 E, 15.1.2010, s. 1.
([4]) Úř. věst. C 102 E, 24.4.2008, s. 321.
([5]) Úř. věst. C 175 E, 10.7.2008, s. 401.
([6]) Úř. věst. C 313 E, 20.12.2006, s. 452.
([7]) Úř. věst. C 117 E, 6.5.2010, s. 176.
([8]) Přijaté texty, P7_TA(2013)0230.
([9]) Úř. věst. C 5, 10.1.1996, s. 1.
([10]) Úř. věst. C 304, 14.10.1996, s. 1.

— s ohledem na studii ICENUW o uskutečňování spolupráce v rámci evropské sítě proti nehlášené práci (2010),

— s ohledem na studii o nepřímých metodách měření nehlášené práce v EU (2010),

— s ohledem na studii o proveditelnosti vytvoření evropské platformy pro spolupráci mezi inspektoráty práce a dalšími příslušnými orgány pověřenými dohledem a prosazováním s cílem prevence a boje proti nehlášené práci (2010, Regioplan),

— s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2012 ve věci Evropská komise v. Belgické království, C-577/10,

— s ohledem na článek 48 jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A7-0458/2013),

A. vzhledem k tomu, že inspekce práce hrají důležitou úlohu při ochraně práv zaměstnanců, zajišťování zdraví a bezpečnosti při práci a v boji proti nezdravým pracovním prostředím, v předcházení porušování pravidle o ochraně zaměstnanců a rovněž při podpoře spravedlivého a sociálního hospodářského růstu, protože přispívají k tomu, že jsou mzdy a příspěvky na sociální zabezpečení skutečně vypláceny, a tedy se zvyšují daňové příjmy i příjmy fondů sociálního zabezpečení a je zajištěno pojistné krytí zaměstnanců pro případ nemoci, úrazu na pracovišti, pro výplatu důchodů atd.;

B. vzhledem k tomu, že členské státy při provádění různých konkrétních inspekcí na pracovišti uplatňují celou řadu modelů;

C. vzhledem k tomu, že narůstá potřeba inspekce práce v souvislosti s vysíláním pracovníků v rámci Evropy;

D. vzhledem k tomu, že inspekce práce má klíčovou úlohu při zajišťování toho, aby se práva stala skutečností díky tomu, že bude zajištěno dodržování práva, aktéři budou znát svá práva a povinnosti a bude možné zabránit nekalým postupům;

E. vzhledem k tomu, že je třeba zintenzivnit inspekce práce v malých a středních podnicích a na malých staveništích;

F. vzhledem k tomu, že odpovědnost nadnárodních společností za pracovní podmínky, obživu a zdraví pracovníků, kteří vyrábějí výrobky a poskytují služby, nekončí za dveřmi provozovny či u bran továrny a nemohou ji zaručit jen dohody o společenské odpovědnosti podniků;

G. vzhledem k tomu, že externí zajištění práce prostřednictvím subdodávek a osob najatých agenturou na dočasnou práci často znamená méně kvalifikované pracovní síly a volnější pracovní poměry, a proto lze jen obtížně určit, kdo nese odpovědnost za bezpečnost a ochranu zdraví při práci (BOZP);

H. zastává názor, že nehlášená práce má negativní dopady na hospodářství členských států a finanční udržitelnost evropského sociálního modelu, ohrožuje financování a poskytování sociálních dávek a veřejných služeb a vede k nejistotě, zranitelnosti a chudobě dotčených osob, a to jak v době jejich pracovního života, tak i ve stáří;

I. vzhledem k tomu, že inspektoři práce jsou nezbytní pro ochranu práv zaměstnanců, předcházení jejich zneužívání a pro podporu hospodářského a sociálního rozvoje;

J. vzhledem k tomu, že jedním z důsledků hospodářské krize je zvýšení pracovní zátěže a že tato krize vystavila zaměstnance dalšímu tlaku, zvláště v důsledku změn pracovní doby, a vzhledem k tomu, že je proto třeba zintenzivnit snahy v oblasti sledování pracovních podmínek;

K. vzhledem k tomu, že se stále objevují nové druhy pracovního poměru, které je stále obtížnější upravit podle stávajících právních předpisů;

L. vzhledem k tomu, že nelegálně zaměstnaní pracovníci trpí sekundárními negativními důsledky, jako je nedostatečný přístup k informacím, zaměstnaneckým službám zdravotní péče, odborné přípravě a psychický tlak v souvislosti s obavami z nehody nebo přistižení, což zpětně ovlivňuje produktivitu podniků a hospodářství jako celek, jakož i dlouhodobými důsledky, jako je chybějící nárok na starobní důchod nebo velmi nízké důchodové dávky, což vede k vyššímu riziku chudoby;

M. vzhledem k tomu, že nehlášená práce narušuje hospodářskou soutěž na jednotném trhu, protože se jejím prostřednictvím vytváří nekalá hospodářská soutěž některých podniků vůči ostatním podnikům;

N. vzhledem k tomu, že konsolidace skutečně jednotného trhu je neoddělitelně spojena s odstraněním všech forem sociálního dumpingu;

O. vzhledem k tomu, že míra nelegální práce v EU-27 v současnosti činí 18,8 % HDP a v některých státech je to přes 30 % HDP;

P. vzhledem k tomu, že v mnoha členských státech je výskyt nehlášené práce stále na vzestupu, mimo jiné v důsledku krize;

Q. vzhledem k tomu, že je nezbytné přijmout opatření týkající se whistleblowingu s cílem usnadnit odhalování případů nekalých postupů a zajistit ochranu oznamovatelů, a vzhledem k tomu, že EU a členské státy jsou povinny oznamovatele plně chránit;

R. vzhledem k tomu, že v důsledku pracovního úrazu nebo nemocí z povolání zemře každoročně 168 000 evropských občanů a dalších 7 milionů utrpí pracovní úraz ([1]);

S. vzhledem k tomu, že prevence rizik je klíčem ke snížení míry pracovních úrazů a nemocí z povolání; vzhledem k tomu, že dobré řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci má pozitivní vliv na vnitrostátní i evropské úrovni a pozitivní vliv na podniky;

T. vzhledem k tomu, že systémy inspekcí ve větší či menší míře postrádají pracovníky a financování nutné k účinnému provádění inspekcí práce, vzhledem k tomu, že v důsledku toho je strategické plánování lidských zdrojů pro orgány inspekce práce v EU velmi nedostatečné, počet jejich pracovníků v mnoha zemích soustavně klesá a současně se práce inspektorů stává složitější;

U. vzhledem k tomu, že roztříštěnost trhu práce ve spojení s nekontrolovanou a neregulovanou expanzí jistých pracovních režimů v některých členských státech významně stlačuje mzdové úrovně, a tím vytváří situaci, která pravděpodobně dále zhorší problém nehlášené práce;

V. vzhledem k tomu, že odvětvími, v nichž se nehlášená práce vyskytuje nejvíce, jsou odvětví s vysokým podílem lidské práce, např. stavebnictví, bezpečnostní služby, úklidové a domácí služby či ubytovací a pečovatelské služby, které se vyznačují nejistými podmínkami zaměstnání a odměňování;

W. vzhledem k tomu, že existuje úzké spojení mezi nelegálním přistěhovalectvím a nehlášenou prací, protože osoby pobývající v Evropě nezákonně nemohou nastoupit do běžného pracovního poměru, a tudíž nejsou kryty žádným systémem ochrany;

X. vzhledem k tomu, že pracovníci vykonávající nehlášenou práci nemají žádné sociální zabezpečení, zdravotní ani úrazové pojištění, a tudíž jsou více ohroženi osobní finanční ztrátou;

Y. vzhledem k tomu, že inspekce práce u přeshraničních služeb a pracovních poměrů je přeshraniční záležitostí a přeshraniční přístup k údajům není dostatečný;

Z. vzhledem k tomu, že mnoho pracovníků vykonávajících nehlášenou práci se v této situaci může ocitnout nikoli ze své vůle, ale z donucení;

([1]) Agentura EU-OSHA.

I. Kontrolní opatření na vnitrostátní úrovni

Zásady účinných inspekcí práce

1. zdůrazňuje skutečnost, že zatímco inspekce práce představují veřejnoprávní úkol a smějí je provádět pouze veřejné a nezávislé subjekty, nemělo by to bránit tomu, aby při těchto inspekcích mohli být nápomocni zástupci sociálních partnerů; je přesvědčen, že musí být zaručena nezávislost služeb bezpečnosti a ochrany zdraví ve vztahu k zaměstnavateli; zastává názor, že pokud jde o ochranu zdraví při práci, mohou monitorování, varování, odborné zdravotnické znalosti a poskytování řádného zdravotního poradenství zajišťovat pouze nezávislí odborníci v oboru zdravotní péče a bezpečnosti; považuje za politováníhodné, že řízení služeb bezpečnosti a ochrany zdraví dosud v některých členských státech zajišťují sdružení zaměstnavatelů; zdůrazňuje, že inspekci a sledování zdraví při práci musí provádět nezávislí inspektoři vyškolení v oblasti zdraví a bezpečnosti;

2. zdůrazňuje význam vypracování národních akčních plánů posílení mechanismů inspekce práce a jejich financování z evropských strukturálních fondů s ohledem na přidanou hodnotu účinných inspekcí práce při podpoře sociální soudržnosti a obecně upevňování spravedlnosti na pracovišti;

3. poukazuje na to, že inspektoráty práce mají nepostradatelnou úlohu při prevenci a monitorování a také pomáhají posílit odbornost a poskytování informací na úrovni podniků; naléhavě žádá členské státy, aby zvýšily počet zaměstnanců a zdroje vyhrazené pro jejich inspektoráty práce a aby splnily cíl, kterým je jeden inspektor na každých 10 000 zaměstnanců, jak doporučuje MOP, a aby také ukládaly přísnější sankce podnikům, které nesplní své povinnosti týkající se základních práv (mzdy, pracovní doba, BOZP); zastává názor, že sankce v takových případech musí být účinné, úměrné a odrazující;

4. upozorňuje na to, že do příslušnosti vnitrostátních inspekčních orgánů spadají všechny kategorie pracovníků v závislém postavení nebo osob samostatně výdělečně činných bez ohledu na jejich postavení, pracovní poměr nebo původ a na všechny se musí vztahovat stejná ochrana; zdůrazňuje, že snahy omezit oblast působnosti inspekce práce mají negativní dopad na bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců i na jejich práva;

5. zdůrazňuje nutnost posílit úlohu vnitrostátních inspektorátů práce, zajistit odbornou přípravu pro jejich vedoucí pracovníky a koordinovat jejich úkoly tak, aby tyto orgány úspěšně plnily nové inspekční úkoly;

6. zastává názor, že inspekce práce mohou účinně provádět pouze dostatečně finančně a personálně vybavené orgány; vyjadřuje znepokojení nad tím, že inspekční orgány v členských státech mají nedostatek zaměstnanců a že chybí další odborná příprava, zejména pokud jde o celoevropskou problematiku; vyzývá členské státy, aby posílily své systémy inspekcí práce, protože toto posílení by mělo být podstatnou součástí národních plánů reakce na hospodářskou krizi; poukazuje na to, že inspekce práce hrají nepostradatelnou úlohu při ověřování toho, zda jsou plně uplatňovány platné právní předpisy, i při zajišťování toho, zda jsou zahrnuti a plně chráněni zranitelní pracovníci;

7. upozorňuje na potřebu jednotné odborné přípravy inspektorů práce a dalších osob činných v této oblasti, s cílem zpřísnit prosazování pracovního práva EU;

8. zdůrazňuje, že finanční reformy prováděné v některých členských státech nesmí být prováděny za žádných okolností na úkor pracovních sil, financování, materiálních zdrojů a technické infrastruktury inspektorátů práce;

9. poukazuje na to, že zákonné povinnosti a požadavky zaměstnanců jsou zřejmě dvěma hlavními důvody, proč zaměstnavatelé zavádějí politiky prevence ([1]);

10. je přesvědčen, že bez přiměřeného posouzení rizik nelze zaměstnance řádně chránit; zastává názor, že je třeba pomoci malým a středním podnikům při stanovování postupů prevence rizik; zdůrazňuje kladnou úlohu, kterou hrají jednoduché, svobodné a cílené iniciativy, jako je iniciativa Interaktivní posouzení rizik on-line (OiRA), vyvinutá Evropskou agenturou pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA);

([1]) Agentura EU-OSHA, průzkum Esener, 2009.

Úterý, 14. ledna 2014

11. připomíná, že všechny členské státy podepsaly a ratifikovaly úmluvu Mezinárodní organizace práce č. 81 o inspekci práce; vyzývá proto členské státy, aby prosazovaly zásady této úmluvy;

12. zdůrazňuje, že inspekce práce jsou účinné také, pokud jsou vykonávány bez předchozího upozornění, jsou opakované a náhodně cílené; poukazuje na to, že aby byly sankce účinné, musí být stanoveny tak, aby zajišťovaly, že zaměstnavatelé nebudou moci získat prospěch z obcházení dohod o mzdách nebo právních předpisů;

13. poukazuje na to, že zjištění inspekcí práce musí být uváděna s jasnými lhůtami pro přijetí opatření, aby bylo možné rychle zabránit nekalým postupům a včas chránit oběti;

14. poukazuje na to, že inspektoři práce v členských státech musí mít oprávnění provádět inspekce na místě, používat inteligentní kontrolní nástroje a pracovat v koordinaci se všemi příslušnými orgány, musí mít odpovídající pravomoci a musí pracovat nezávisle;

15. vyzývá členské státy, aby v případě, že inspektoři práce odhalí nekalé postupy nebo že inspektory práce na případy nekalých postupů upozorní oznamovatelé, dotčené zaměstnance a případné zúčastněné oznamovatele chránily a umožnily jim bezplatně se domáhat svých práv; upozorňuje na to, že tyto zaměstnance a oznamovatele účinně chrání příslušná ustanovení, jako například přímé nebo kolektivní právo podat žalobu; vyzývá členské státy k přijetí opatření na ochranu oznamovatelů a jejich rodin s cílem usnadnit odhalování nekalých postupů; zdůrazňuje, že je důležité, aby byli chráněni migrující pracovníci v nelegální situaci a že by to měla být jedna z oblastí, na něž se zaměří pozornost; v této souvislosti členským státům připomíná Úmluvu o migrujících pracovnících MOP (dodatková ustanovení) č. 143 z roku 1975;

16. vyzývá členské státy, aby vymáhaly právní ustanovení prostřednictvím sankcí přiměřených závažnosti spáchaného činu a odrazujícím způsobem stíhaly nedodržování pracovních podmínek; zdůrazňuje, že výzkum jasně prokázal, že na zlepšování pracovních podmínek mají největší dopad důrazná a dobře koordinovaná opatření prevence a inspekce v časné fázi, mimo jiné poskytováním informací a poradenství zaměstnavatelům a nebo registrací nenahlášených pracovníků se zpětnou platností;

17. poukazuje na to, že elektronické propojení všech zúčastněných orgánů sociálního zabezpečení, jako je tomu například v belgické síti „Crossroads Bank for Social Security“ ([1]), a s tím související snadnější výměna údajů mezi nimi, je užitečným nástrojem, který umožňuje vnitrostátním inspektorátům práce získat údaje potřebné při provádění inspekcí;

18. zdůrazňuje, že inspekce práce se potýkají s určitými problémy při kontrolách týkajících se migrujících pracovníků a pracovníků vyslaných ze zemí EU a ze třetích zemí; zdůrazňuje, že pro účinnost inspekcí práce je důležité, aby dostatečně zohledňovaly situace spojené s vysokým rizikem nedodržování předpisů; poukazuje na to, že provádění inspekcí práce by mohly značně zjednodušit vnitrostátní elektronické systémy sloužící k povinné předběžné registraci zahraničních pracovníků zaměstnavatelem;

19. poukazuje na to, že v souladu s vnitrostátními předpisy a postupy ve snaze zajistit dodržování stávajících pravidel musí důležitou úlohu hrát sociální partneři; vyzývá členské státy, aby zajistily zapojení sociálních partnerů do přípravy i formulování vnitrostátních plánů inspekcí práce i do samotných inspekcí práce;

20. staví se za zřízení doplňkových tripartitních odvětvových inspektorátů, které by zastupovaly vládu, pracovníky a zaměstnavatele, a vyzývá k jejich uvedení do provozu v podobě pilotní iniciativy v členských státech s nejvyšší úrovní nehlášené práce;

21. konstatuje, že ve venkovských oblastech se provádí méně inspekcí práce; vyzývá členské státy, aby zajistily řádné pokrytí venkovských regionů;

22. poukazuje na to, že zaměstnanci na dobu určitou mají v porovnání se stálými zaměstnanci obvykle méně vyhovující pracovní podmínky; konstatuje, že v zájmu účinné kontroly dohod o provedení práce musí být rozšířena práva inspektorů a musí umožňovat kontrolu podniků, které dohody o provedení práce poskytují, a součástí inspekce musí být dodržování pravidel o minimální mzdě a pracovních podmínek a rovněž uplatňování minimálních mezd, pokud je požaduje právo

([1]) http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html.

členských států nebo vnitrostátní kolektivní smlouvy; trvá na tom, aby byla prevenci problémů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci věnována stejná pozornost v soukromém i veřejném sektoru; poukazuje na to, že dodržování zásady nediskriminace je povinné; prohlašuje, že zaměstnancům s dočasnou pracovní smlouvou musí být umožněno, aby se dozvěděli o svých právech včetně práv týkajících se mzdových sazeb, například prostřednictvím on-line služby nebo internetových stránek;

23. vyjadřuje znepokojení nad situací sezónních pracovníků v zemědělství, z nichž většina pochází ze třetích zemí; je přesvědčen, že inspekce práce v tomto odvětví se zlepšují; poukazuje na to, že velká část zaměstnanosti v tomto odvětví představuje kombinaci hlášené a nehlášené práce;

24. připomíná, že zatímco zaměstnanci vykonávající služby v domácnostech často pracují bez ohlášení nebo mají méně práv než jiní pracovníci, tyto skutečnosti často nespadají do oblasti působnosti vnitrostátních orgánů inspekcí práce; vyzývá členské státy, aby ratifikovaly Úmluvu MOP č. 189 a v souladu s touto úmluvou připravily a prováděly opatření zaměřená na inspekce práce, prosazování a sankce, a to při zohlednění zvláštních rysů práce v domácnosti v souladu s vnitrostátními právními předpisy; zdůrazňuje, že v souladu s vnitrostátními právními předpisy by tato opatření měla specifikovat podmínky, za nichž lze umožnit přístup do domácnosti při řádném respektování soukromí;

25. upozorňuje na zvláštní situaci osob pracujících z domova a na dálku, které v souvislosti se svou prací doma nebo mimo své řádné pracoviště mohou být také vystaveny zneužívání pracovního práva, pokud zaměstnavatelé neplní své zákonné povinnosti, které vůči nim mají;

26. zdůrazňuje, že zvláštní pozornost by měla být věnována odvětví dopravy, které v důsledku své mobilní povahy může představovat pro inspektoráty práce další problémy; žádá, aby byly inspektoráty práce vybaveny odpovídajícími prostředky k provádění účinných inspekcí v tomto odvětví;

27. vyjadřuje politování nad tím, jak problematicky prudce vzrostl počet případů nepravé samostatné výdělečné činnosti, především v odvětví stavebnictví a v odvětví zpracování masa, včetně případů v rámci úpravy týkající se vysílání pracovníků; vyzývá členské státy, aby zavedly vhodná kontrolní opatření k boji proti nepravé samostatné výdělečné činnosti, například aby stanovily kritéria vymezující, co znamená zaměstnání, aby inspektoři práce mohli odlišit nepravou a legitimní samostatnou výdělečnou činnost; prohlašuje, že s cílem předcházet nepravé samostatné výdělečné činnosti by měla být přijata opatření umožňující členským státům zavést požadavky nebo kontrolní opatření s větším dosahem;

Nehlášená práce

28. vyzývá vnitrostátní inspektoráty práce a další příslušné orgány, aby vytvořily akční plán boje proti nehlášené práci, který zahrne všechny způsoby nezákonných postupů týkajících se zaměstnávání i samostatné výdělečné činnosti; zdůrazňuje, že pokud nebude nehlášená práce řádně řešena, hrozí, že naruší schopnost EU plnit cíle v oblasti zaměstnanosti z hlediska většího počtu a lepší kvality pracovních míst a silnějšího růstu;

29. vyjadřuje velké znepokojení nad mimořádnou zranitelností migrujících pracovníků s nelegálním postavením nebo postrádajících povolení, neboť riskují, že budou vykořisťováni při nehlášené práci s nízkými standardy, nízkou mzdou a dlouhou pracovní dobou v nebezpečném pracovním prostředí; zdůrazňuje, že spolupráce mezi inspektory práce a přistěhovaleckými úřady by se měla omezovat na identifikaci zaměstnavatelů zneužívajících zaměstnance a neměla by vést k sankcím vůči dotčeným migrujícím pracovníkům nebo k jejich vypovídání ze země, protože by to mohlo skutečně narušit snahy o řešení problému nehlášené práce;

30. domnívá se, že tam, kde vnitrostátní inspektoráty práce nesou odpovědnost za řešení problémů migrujících a vysílaných pracovníků, měly by vzdělávací programy pro inspektory práce obsahovat specifické prvky týkající se těchto problémů a také nehlášené práce a obchodování s lidmi, neboť tyto otázky spolu úzce souvisejí, a měly by také v případě potřeby obsahovat jazykové prvky;

31. domnívá se, že sankce budou účinné pouze tehdy, pokud zaměstnavatelé nebudou moci získat prospěch ze zaměstnávání nehlášených pracovníků, protože by při takovém postupu čelili ztrátě podstatně přesahující náklady na zaměstnání registrovaných zaměstnanců;

32. uznává, že se obecně směřuje k většímu rozsahu nepravé samostatné výdělečné činnosti, externího zajištění služeb nebo činností (outsourcingu) a subdodávek, což může vést k nárůstu nejistých pracovních míst a k dalšímu zhoršování již nyní nízké úrovně ochrany nehlášených pracovníků; je přesvědčen, že účinným nástrojem ke zvýšení dodržování pracovněprávních norem v celém výrobním procesu by mohly být systémy odpovědnosti hlavního dodavatele během celého výrobního procesu a že by se mělo zvážit zavedení podobných systémů ve všech členských státech při vědomí skutečnosti, že kontroly ze strany inspektorů práce jsou nadále nezbytné;

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

33. upozorňuje na problém provádění ustanovení týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v případech, kdy zaměstnanci vykonávají nehlášenou práci; zdůrazňuje, že právo na bezpečnost a ochranu zdraví při práci se uplatňuje u každého zaměstnance nebo každé osoby samostatně výdělečně činné a že toto právo získá na účinnosti, budou-li lépe prováděny stávající předpisy; navrhuje, aby členské státy prozkoumaly možnost nabízet všem zaměstnancům důvěrná lékařská vyšetření, bezplatně prováděná jednou ročně nebo jednou v době platnosti pracovní smlouvy, aby byla zaměstnancům zajištěna základní ochrana;

34. staví se za zpřísnění sankcí pro podniky, které neplní své povinnosti v souvislosti se základními právy zaměstnanců, a domnívá se, že tyto sankce musí být natolik odrazující, aby zaměstnavatelé a zaměstnanci neměli z obcházení nynějších předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci žádný zisk; vyzývá členské státy, aby ve svých systémech sankcí zvážily stanovení výše pokuty úměrné výši škody a aby zajistily, že bude vyšší než zisk získaný z obcházení právních předpisů;

35. poukazuje na to, že strategie Evropa 2020 upozorňuje na nutnost zvýšit počet žen na trhu práce, a domnívá se, že inspektoři na pracovištích by měli znát pracovní podmínky žen i mužů;

36. žádá, aby tyto sankce platily i pro společnosti, u nichž bude zjištěno zapisování zaměstnanců na „černou listinu“ z důvodu jejich činnosti v odborech nebo v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;

37. žádá, aby vnitrostátní orgány obchodního dohledu měly podporu při zavádění účinného systému ochrany pracovních sil na úrovni podniku, zvláště v malých a středních podnicích; naléhavě žádá členské státy, aby zajistily, že se inspekce pečlivěji zaměří na identifikaci praktických a proveditelných řešení nedostatků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;

38. podporuje pozitivní přínos Výboru vrchních inspektorů práce (SLIC) pro sbližování národních kultur; žádá, aby byly posíleny zdroje a pravomoci výboru; požaduje užší spolupráci mezi výborem SLIC a Lucemburským poradním výborem; zastává názor, že poradní výbor Komise pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci by měl pravidelně získávat informace o vývoji v členských státech v oblasti inspektorátů práce a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;

39. zastává názor, že tyto aspekty bezpečnosti a ochrany zdraví by měly být zohledněny i v nadcházející strategii EU pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci; vyzývá inspekce práce, aby zintenzívnily cílené iniciativy v oblasti prevence a vzdělávání zaměřené na zvýšení povědomí občanů o pravidlech a postupech bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; vyzývá Komisi a členské státy, aby urychlily provádění nařízení REACH, zejména nahrazování chemických látek vzbuzujících největší obavy; domnívá se, že při stanovení priorit u těchto látek by měly být zohledněny nemoci z povolání;

II. Politická doporučení na úrovni EU

Rychlejší a účinnější přeshraniční výměna informací

40. zastává názor, že pro ukončení sociálního dumpingu a zajištění spravedlivé hospodářské soutěže na vnitřním trhu je podstatná dobrá spolupráce mezi vnitrostátními orgány a sociálními partnery; vítá iniciativu Komise na vytvoření evropské platformy pro inspektory práce; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby pro inspektory práce zřídila evropskou platformu pro nehlášenou práci v rámci Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound), která bude – jako další úkol této agentury – organizovat činnost platformy a usnadňovat výměnu zkušeností a osvědčených postupů s cílem poskytovat aktuální, objektivní, spolehlivé a srovnávací údaje, posilovat přeshraniční spolupráci a identifikovat a evidovat podniky s fiktivním sídlem typu „poštovní schránky“ a podobné postupy;

41. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci se sociálními partnery a příslušnými vnitrostátními orgány, aniž by byla dotčena zásada subsidiarity, poskytla odpovídající lidské zdroje pro přeshraniční záležitosti týkající se zneužívání pravidel týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nehlášené práce, k jejímž úkolům by mohla patřit mimo jiné identifikace podniků s fiktivním sídlem typu „poštovní schránky“, kontrola nadnárodních poskytovatelů služeb, zavádění celoevropských programů dalšího vzdělávání inspektorů, které se budou zaměřovat na problémy, jako je nepravá samostatná výdělečná činnost a vysílání pracovníků, zjišťování nových způsobů obcházení předpisů a organizace přeshraničních kontrol; doporučuje mimoto příležitostné společné přeshraniční inspekce práce prováděné vnitrostátními inspektoráty, zejména v příhraničních oblastech;

42. vyzývá Komisi, aby prošetřila výhodu zavedení evropského průkazu sociálního zabezpečení chráněného proti padělání nebo jiného elektronického dokumentu platného v celé EU a aby ho případně zajistila, přičemž by v něm mohly být uloženy všechny údaje podstatné pro kontrolu pracovního poměru, např. podrobnosti o statusu sociálního zabezpečení a pracovní době, a na nějž by se vztahovala přísná pravidla ochrany údajů, zvláště při zpracování citlivých soukromých osobních údajů; zdůrazňuje proto, že je před přípravou takového průkazu i během ní důležité pečlivě přezkoumat jeho dopad na ochranu soukromí;

43. vyzývá Komisi, aby provedla pilotní projekt evropského mechanismu včasného varování zaměřený na oznamování případů porušení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nehlášené práce, který by podporoval rychlou výměnu informací mezi členskými státy a byl by doplněn černou listinou, aby bylo možné již na samém počátku účinněji zabránit porušování předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; upozorňuje na to, že by tento mechanismus včasného varování mohl být vytvořen po vzoru stávajícího evropského systému pro rychlou výměnu informací na ochranu spotřebitelů (RAPEX); zdůrazňuje, že porušení předpisů musí být přesně zdokumentováno pomocí systematické evidence inspekčních zjištění, aby bylo možné přijmout cílené opatření proti nekalým postupům;

44. zastává názor, že zvýšená spolupráce a sdílení informací mezi členskými státy v boji proti nehlášené práci představuje významnou evropskou přidanou hodnotu; zdůrazňuje, že by se tak užitečným způsobem podpořily právní iniciativy EU týkající se nehlášeného zaměstnávání, prosazovala výměna osvědčených postupů a zvýšila koordinace mezi inspektoráty práce různých zemí;

45. poukazuje na to, že v určitých přeshraničních situacích je právo vnitrostátních inspekčních orgánů na kontrolu v zahraničních podnicích silně omezeno a že to ohrožuje ochranu pracovníků i rovné podmínky pro všechny; vyzývá k tomu, aby informace o vysílání zaměstnanců, jako jsou osvědčení o vystání A1, nebyla retroaktivní a aby byla vedena v registru na úrovni EU, který by měl doplňovat stávající vnitrostátní registry a být dostupný příslušným orgánům v celé EU s cílem usnadnit vnitrostátní kontrolu pracovních poměrů vysílaných zaměstnanců na mnohojazyčném základě; prohlašuje v této souvislosti, že efektivnější přeshraniční výměna informací mezi jednotlivými příslušnými orgány má zásadní význam; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že inspekce práce budou moci plně využívat svého práva na nediskriminační nezávislé inspekce v přeshraničních situacích, bez ohledu na místo hlavní provozovny podniku;

46. poukazuje v souvislosti s prosazováním směrnice o vysílání pracovníků na to, že dokumenty vyžádané během inspekce musí být přeloženy, a to bez ohledu na svou délku;

Nové legislativní podněty na úrovni EU

47. upozorňuje na to, že nynější směrnice v oblasti sociálního zabezpečení a v oblasti zaměstnanosti nekladou dostatečný důraz na lepší provádění pravidel a na úlohu inspektorátů práce; domnívá se, že je zapotřebí stávající směrnice pečlivě přezkoumat a případně revidovat a lépe řešit otázku prosazování v evropském pracovním právu; v této souvislosti vítá, že Komise ve směrnicích týkajících se určitých skupin zaměstnanců navrhla minimální standardy inspekce; zdůrazňuje, že v oblasti sociálního zabezpečení a zaměstnanosti je zapotřebí zohlednit úlohu inspektorátů práce a sociálních partnerů, a to v takové podobě, která umožní účinnou ochranu;

48. vyzývá členské státy a Komisi, aby prosazovaly dobrovolné zavádění náročnějších pracovněprávních norem ze strany podniků zavedením systému bezplatných „sociálních značek“ uznávaných na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni EU;

49. poukazuje na to, že v některých členských státech zastávají pracovní místa děti mladší 14 let; domnívá se, že je třeba posílit úlohu inspektorů práce a že je nutné zintenzívnit kampaně proti dětské práci; vyzývá Komisi, aby zavedla konkrétní kontrolní a monitorovací kampaně na úrovni EU zaměřené na pracovní podmínky mladých lidí, zejména mladých migrantů;

50. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že všichni zaměstnanci budou mít taková procesní práva a práva na prosazování právních předpisů, jaká jsou obsažena v návrhu směrnice o opatřeních usnadňujících výkon práv, která jsou pracovníkům udělena v souvislosti s volným pohybem pracovníků;

51. považuje za důležité, aby ve vztahu k mobilním pracovníkům mohly vnitrostátní inspektoráty práce a případně organizace zaměstnanců provádět inspekce ve všech případech, kdy to považují za potřebné; připomíná, že členské státy musí zajistit, aby byly na jejich území zavedeny účinné kontroly a mechanismy monitorování s cílem kontrolovat a sledovat dodržování ustanovení a pravidel stanovených v příslušných směrnicích;

52. vyzývá Komisi, aby vytvořila a poskytla členským státům pokyny ohledně osvědčených postupů a aby usnadnila spolupráci a výměnu informací mezi nimi tak, aby mohly účinněji zkoumat a kontrolovat činnosti agentur zajišťujících dočasnou práci zdůrazňuje, že členské státy by měly zlepšit své komplexní inspekce agentur zajišťujících dočasnou práci a zvážit zavedení opatření, která by takové podniky mohla podrobit povinnosti získat osvědčení a podávat hlášení;

53. vyzývá Komisi, aby, aniž by byla dotčena zásada subsidiarity, navrhla zelenou knihu, která by podpořila úlohu inspektorů práce a stanovila standardy pro inspekce práce na úrovni EU a jednotné požadavky na vzdělávání v této oblasti, přičemž by zohlednila rozdíly mezi vnitrostátními trhy práce;

54. vyzývá Komisi, aby určila lepší způsoby řešení případů sociálního dumpingu v EU a navrhla v tomto ohledu vhodné nástroje;

o

o o

55. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vnitrostátním parlamentům členských států.